

Oljedirektoratet

11. august 2022

Seismikk – Ønske om bedre sameksistens

Problemstillingen seismikk og sameksistens med fiskeri er ikke ny. På forsommeren 2022 ble den igjen aktualisert. Med Russlands krig mot Ukraina er behovet til Europa for norsk olje og gass økt, samt at den kommende utbyggingen av havvind vil bidra til å øke seismikkinnsamlingen de kommende årene. Vi mener derfor det er behov for å ta i et tak for å bedre sameksistensen blant fiskeri og seismikk.

Fiskerinæringen opplever utfordringer som alle andre i denne tiden. Økende drivstoffpriser, manglende soneadgang til britisk sone og ytterligere skvis på arealer bidrar til at marginene minskes for næringen. Sameksistens er derfor svært viktig for oss. Ved å sende dette brevet i god tid før sommeren 2023 håper vi at Oljedirektoratet kan bidra til dette.

Veileder

Verktøyene for å bedre sameksistens er allerede laget. Både Olje- og energidepartementet og daværende Fiskeri- og kystdepartementet har laget en veileder. I den står følgende:

Petroleumsloven § 10-1, annet ledd, første setning lyder:

Petroleumsvirksomheten må ikke unødvendig eller i urimelig grad vanskeliggjøre eller hindre skipsfart, fiske, luftfart eller annen virksomhet, eller volde skade eller fare for skade på rørledninger, kabler eller andre undersjøiske innretninger.

Dette innebærer at aktørene som driver petroleumsvirksomhet må ta hensyn til andre næringer og brukere av havet når de planlegger sin aktivitet.

Med hensyn til fiskerinæringen betyr dette at rettighetshaver i forkant av en seismisk undersøkelse må ta stilling til om undersøkelsen kunne vært foretatt på et annet sted, til en annen tid eller på annen måte som ville vært

bedre for fiskerne, uten at dette vil ha for vesentlige konsekvenser praktisk eller økonomisk for rettighetshaver. Dersom rettighetshaver ikke har inkludert slike hensyn og vurderinger i sin planlegging, kan det være vanskelig å vurdere om undersøkelsen i unødvendig grad vanskeliggjør eller hindrer andre næringsinteresser. Det er derfor viktig at rettighetshaver synliggjør og dokumenterer at de har tatt slike hensyn i sin planlegging. Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet vil kunne bistå rettighetshaver med relevant informasjon, og tidlig kontakt med disse anbefales. (...)

Norsk Olje og Gass har utgitt anbefalte retningslinjer for sameksistens med fiskerisektoren i forbindelse med seismiske undersøkelser, der de kommer med en rekke råd og forslag til hvordan god sameksistens kan oppnås. Det anbefales at planleggingen startes tidlig, gjerne året i forveien, og senest tidlig det samme året. Arbeidet som skjer i tidlig planleggingsfase er viktig for å få til god sameksistens, og det anbefales at operatør for innsamling i denne fasen:

- Etablerer en oversikt over alle interessenter,*
- Etablerer oversikt over annen innsamlingsaktivitet som er planlagt i det samme området på den samme tiden,*
- Etablerer oversikt over fiskeriaktivitet og eventuell gyting og gytevandring i det aktuelle området,*
- Etablerer kontakt med relevante fiskeriorganisasjoner,*
- Bevisstgjøre egen organisasjon om forholdene rundt innsamling av seismikk i Norge.*

Vi mener at vi som interesseorganisasjon berøres av både kulepunkt 1 og 4. Veilederen er i henhold til det ikke fulgt for 2022. Vi vil også presisere at neste setning i veilederen lyder:

Myndighetene ser retningslinjen som et godt og viktig verktøy, og forutsetter at petroleumsindustrien følger retningslinjene lojalt.

Det er for oss viktig å få til en bedre sesong i 2023. Vi håper derfor at veilederen igjen kan tas opp fra skuffen og tas i bruk. Vi bidrar gjerne.

Kronikk om god sameksistens

I kronikken «Oljedirektoratet er opptatt av god sameksistens» i Fiskeribladet 21. juni 2022 skriver underdirektør i Oljedirektoratet Erik Rundell at det i januar hvert år arrangeres felles møte for fiskeri- og oljenæringen for å diskutere årets sesong for geofysiske undersøkelser. Vi etterlyste dette møtet for vi ønsket å delta. Vi fikk dessverre tilbakemelding at møtet det ble referert til ikke er et «felles møte for fiskeri- og oljenæringen», men et møte med rettighetshaverne på sokkelen med Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet.

Det er synd at dette ikke møtet eksisterer. Det burde det gjøre.

Våre utfordringer

Når seismikkseasonen er ferdig planlagt og kontrakter inngått har fiskerinæringen bortimot ingenting vi skulle ha sagt om innsamlingen er til hinder for fiskeriutøvelsen. Erstatningsordningen er en stusslig løsning hvor de færreste når frem med sine krav. Ordningen blir i tillegg forsterket av at erstatningen blir vurdert opp mot aktivitet tidligere år, som også kan ha vært forhindret av seismikk.

Selv om den nevnte veilederen fra departementene viser til vage konklusjoner om effekter av seismikk, er de for våre medlemmer høyst reelle. Fisket som gjennomføres utenfor kysten er en av få områder hvor tradisjonell kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen ikke tas hensyn til.

Nordsjøen er det området med størst potensial for økt sameksistens. Her foregår det et omfattende sesongfiskeri etter tobis, øyepål, nordsjøsilde og makrell i sommerhalvåret, der de to sistnevnte er de desidert viktigste artene. Her er også åpenbart det området hvor det skytes størst andel seismikk i norsk sone.

De økende drivstoffprisene og endrede rammebetingelser som følge av tiltak for klima gjør at det er viktig å fiske når fisken er tilgjengelig. Våre medlemmer fisker i stor grad med redskap der store ansamlinger, stimer, av fisken er å foretrekke. Dersom dette skjer, blir også kvoten tatt fort opp og man kan forlate feltet. Man unngår mye leiting, og følgelig drivstofforbruk, og kvaliteten på fisken er som oftest bedre fordi man med store fangster vil levere fisken, og ikke ha den i tankene.

Makrell er som nevnt en viktig art i dette, både i kvantum og økonomisk. Makrellen er en bestand som vandrer og oppholder seg over hele Nordatlanteren. Den makrellen som er størst, og som gir best betaling, har norske fartøy ofte fisket i britisk sone. I britisk sone står ofte denne makrellen,

mens det i norsk sone oftere står mindre makrell; norsk sone er i stor grad oppvekst- og beiteområde for makrellen. Det er ønskelig å fiske på den store makrellen; fordi den gir god pris, den leveres til konsum, og vi fisker da ikke på den makrellen som skal bidra til å rekruttere til bestanden seinere. På grunn av Brexit har man til nå ikke kommet i land med en avtale med Storbritannia eller de andre landene. Norske fartøy får derfor ikke tilgang til å fiske makrellen i britisk sone. Makrellen må derfor fiskes i norsk sone. Fordi makrellen står mer spredt her bidrar det til økende utgifter, og muligens dårligere inntjening (for eksempel hvis makrellen går til mel/olje). Seismikkskyting i den viktige makrellsesongen er derfor viktig å unngå.

Det er områder og perioder der det foregår mindre fiske. Vi mener at det er mulig å få til sameksistens, men da må vi legge inn en større innsats.

Vi oppfordrer derfor Oljedirektoratet til å ta initiativ til et felles planleggingsmøte for fiskeri- og oljenæringen for seismikksesongen 2023, som Rundell skrev om i kronikken.

Med hilsen

Pelagisk Forening - Pelagisk Servicekontor AS

Mariann Frantsen
daglig leder

Mia Høgi
seniorrådgiver

Kopi:
Fiskeridirektoratet
Fiskeridirektoratet region Sør
Havforskningsinstituttet
Nærings- og fiskeridepartementet
Olje- og energidepartementet